

Dordrecht, 19 mei 2014

Vooruitblik Beleidsrijk Regionaal Transitie Arrangement Jeugdhulp Zuid-Holland Zuid

Inleiding

In het Beleidsplan Jeugdhulp ... dat uw raad op ... heeft vastgesteld, is naast het Inrichtingsplan voor de Serviceorganisatie Jeugdhulp Zuid-Holland Zuid en de Sturingsnotitie Jeugdhulp Zuid-Holland Zuid, het Beleidsrijk Regionaal Transitie Arrangement (BRTA) aangekondigd. U heeft het inrichtingsplan en de sturingsnotitie inmiddels ontvangen ter besluitvorming. Het is op dit moment nog niet mogelijk u het BRTA aan te bieden, omdat we hiervoor afhankelijk zijn van de informatie over het macrobudget in de meicirculaire 2014. In deze vooruitblik geven we u een korte indruk van hetgeen we u in het BRTA zullen voorleggen. De besluitvorming over het inrichtingsplan en de sturingsnotitie zijn niet afhankelijk van het BRTA.

In het Beleidsplan Jeugdhulp konden we u nog niet het financiële kader voor de transitie en transformatie in 2015 voorleggen. Ook moest nog een aantal andere kaderstellende uitspraken worden voorbereid. Wij hebben daarom aangekondigd in juni 2014 een Beleidsrijk Regionaal Transitie Arrangement te zullen aanbieden aan de 17 gemeenten ter besluitvorming in achtereenvolgens colleges en raden.

In het BRTA wordt een verdeling voorgesteld van het budget over de verschillende typen jeugdhulp en aanbieders. Deze verdeling maken we met inachtneming van het functioneel ontwerp en de definitieve cijfers over het macrobudget in de meicirculaire 2014 (deze verschijnt naar verwachting eind mei of begin juni 2014). Daarnaast bevat het BRTA een aantal uitgewerkte kaders. Het BRTA vormt de basis voor het inkoopproces voor 2015.

Deze vooruitblik heeft een ambtelijke status. Op basis van de informatie uit de meicirculaire 2014 worden definitieve voorstellen uitgewerkt en vervolgens ter besluitvorming voorgelegd aan de colleges en raden van de 17 gemeenten in Zuid-Holland Zuid. De definitieve voorstellen kunnen afwijken van de tekst uit deze vooruitblik; deze vooruitblik is gebaseerd op de informatie die wij nu tot onze beschikking hebben.

In dit document geven we u een korte indruk van de voorstellen die we u in het BRTA zullen voorleggen. Achtereenvolgens gaat het om de volgende thema's:

1. Maatschappelijke resultaten en doelen
2. Solidariteit
3. Inkoopkader
 - a. Inkoopstrategie
 - b. Kwaliteit
4. Inhoudelijk ontwerp
 - a. Jeugdteams
 - b. Samenwerking jeugdteams en artsen
 - c. Diagnostiek en Advies Netwerk (DAN)

- d. Samenwerking Veiligheidshuis
 - e. Gecertificeerde instellingen
 - f. Samenwerking Raad voor de Kinderbescherming
 - g. Crisisdienst
 - h. Advies- en Meldpunt Huiselijk geweld en Kindermishandeling
 - i. Jeugd Preventie Team (JPT)
 - j. Clientparticipatie
5. Persoonsgebonden budget (PGB)
 6. Informatie- en gegevensuitwisseling en privacybescherming van cliënten
 7. Risico-inventarisatie

1. Maatschappelijke resultaten en doelen

Op basis van het Beleidsplan Jeugdhulp en de Jeugdwet formuleren we een set van doelen om onze ambitie voor het jeugdbeleid in het algemeen en specifiek voor de jeugdhulp te bereiken.

We formuleren de volgende algemene maatschappelijke doelen van jeugdbeleid:

1. Jeugdigen in ZHZ groeien gezond en veilig op;
2. Jeugdigen krijgen kansen om zich te ontwikkelen en naar vermogen mee te kunnen doen.

Daarnaast formuleren we de volgende specifieke doelen voor jeugdhulp:

3. Jeugdhulp (in al zijn geledingen) zorgt ervoor dat problematiek afneemt;
4. Cliënten zijn tevreden over de hulp en er is zo weinig mogelijk uitval uit aanbod;

Ook formuleren we doelen over de realisatie en vernieuwing van het jeugdhulpstelsel:

5. Versterking van preventie en licht ambulante hulp leiden tot een afname van het beroep op en de kosten van dure vormen van jeugdhulp;
6. Gezinnen met meervoudige (complexe) problematiek binnen het jeugddomein wordt geholpen volgens de methodiek 1 gezin, 1 plan, 1 begeleider.

Tot slot formuleren we een financieel doel:

7. Vanaf 1 januari 2015 worden alle gedecentraliseerde jeugdhulptaken uitgevoerd binnen het beschikbare budget.

Bovenstaande doelen maken we meetbaar door er in het BRTA indicatoren aan te koppelen die informatie geven over het behalen van de doelen. Met behulp van deze informatie kunnen we sturen op de effectiviteit en efficiëntie van jeugdbeleid en jeugdhulp. Met behulp van de indicatoren verzamelen we gegevens over wat werkt en welke resultaten er worden geboekt, zodat gericht verbeteracties kunnen worden doorgevoerd. De indicatoren worden regelmatig geëvalueerd en zo nodig aangepast.

2. Solidariteit

De 17 gemeenten in Zuid-Holland Zuid zijn financieel solidair met elkaar bij het uitvoeren van de jeugdhulptaken die zij regionaal organiseren. Dit betreft alle hulp die wordt gecontracteerd voor de regionale zorgmarkt (niet vrij toegankelijke jeugdhulp). De risico's voor een aantal regionale taken zijn groot (een jeugdzorg-plus plaats kost op jaarbasis bijvoorbeeld meer dan 100.000 euro). Er is massa benodigd om deze risico's te kunnen opvangen. Door de grote financiële verschillen tussen de subregio's in Zuid-Holland Zuid zijn grote schommelingen in uitgaven niet door alle subregio's even gemakkelijk op te vangen.

We starten met het zogeheten budgetmodel voor verrekening van kosten en daarmee verevening van risico's van de regionaal georganiseerde hulp. We missen op dit moment de ervaringsgegevens die nodig zijn om voor een ander solidariteitsmodel (verzekeringsmodel) te kiezen. In het gezamenlijke budgetmodel voegen de afzonderlijke gemeenten hun budgetten voor regionale taken bij elkaar. Hieruit bekostigt de Serviceorganisatie het regionale gebruik. Het collectief van gemeenten krijgt aan het einde van het jaar de rekening van het collectieve gebruik. Dit model biedt maximale solidariteit. Vertrekkend vanuit het budgetmodel onderzoeken en werken we geleidelijk toe naar een model dat de gewenste incentives in zich heeft op basis van de ervaringen die we opdoen.

Voor de hulp die wordt geboden door de jeugdteams (vrij toegankelijke jeugdhulp) dragen gemeenten lokaal het risico.

3. Inkoopkader

Het Inkoopkader voor 2015 is tot stand gekomen in overleg tussen gemeenten en aanbieders en bevat de uitgangspunten voor de inkoop van zorg en de verdeling van de middelen. Omdat we nog wachten op definitieve cijfers over het macrobudget in de meicirculaire 2014, kunnen we een aantal belangrijke keuzes op dit moment nog niet maken. De inhoud van deze paragraaf is dan ook onder voorbehoud van de informatie uit de meicirculaire 2014.

Veruit meeste geld is voor concrete jeugdhulp

Het macrobudget wenden we aan het voor dekken van de kosten van jeugdhulp, uitvoering en lokale impulsen.

Het macrobudget wordt zoveel als mogelijk besteed aan het bieden van jeugdhulp aan kinderen en gezinnen. Dit budgetdeel is inclusief de hulp die jeugdteams bieden en consultatie door het DAN; die kosten hiervan in 2015 worden gedekt door verschuiving van budgetten van bestaande aanbieders naar de jeugdteams ('mens en geld volgen werk').

Op basis van de meicirculaire 2014 geven we in het BRTA aan hoe we het jeugdhulpbudget verdelen over de jeugdteams en de regionale zorgmarkt en van daaruit over de aanbieders.

Lokaal jeugdbeleid waarvoor gemeenten al verantwoordelijk waren (zoals het Centrum voor Jeugd en Gezin), vallen buiten het inkoopkader.

Gezamenlijke Serviceorganisatie

Er komt een gezamenlijke Serviceorganisatie voor de uitvoering van inkoop, contractering, administratie, bezwaar en beroep voor de 17 gemeenten in Zuid-Holland Zuid.

In 2015 worden de exploitatiekosten van deze Serviceorganisatie geschat op 3,5 miljoen euro. Inzet is dat landelijk alsnog voldoende geld beschikbaar komt voor de uitvoering, zodat dit niet ten laste hoeft te komen van de jeugdhulp.

De in 2014 gemaakte voorbereidingskosten/inrichtingskosten (2,5 miljoen euro) worden door gemeenten apart buiten het macrobudget gefinancierd.

Lokale impuls

Een substantieel deel van het macrobudget voor jeugdhulp in Zuid-Holland Zuid wordt ingezet voor de jeugdteams. Dit is een lokale aangelegenheid. Samen met het huidige lokale budget voor jeugdbeleid (onder andere voor de functies van het Centrum voor Jeugd), valt dit budget onder de lokale verantwoordelijkheid.

Op basis van de informatie over het macrobudget die het Rijk in december 2013 heeft verstrekt, krijgen de gemeenten in Zuid-Holland Zuid te maken met een grotere bezuinigingsopgave dan de door het Rijk eerder opgelegde efficiencykorting van 15%. Gezien de onzekerheid over het macrobudget, de risico's voor gemeenten en de wettelijk plicht tot het bieden van zorg continuïteit in 2015, stellen we voor om in 2015 een beperkt deel, namelijk 0,5%, van het macrobudget te bestemmen als impuls ingezet voor preventie, schrijnende casussen en grensgevallen binnen het sociale domein. Afhankelijk van het definitieve budget dat in de meicirculaire 2014 bekend wordt gemaakt, wordt in het BRTA een definitief voorstel gedaan over het aandeel van het macrobudget dat we willen aanwenden voor lokale impuls. De 17 gemeenten besluiten elk afzonderlijk over de lokale besteding van dit deel van het budget.

Friciekosten

Het Rijk legt gedurende 3 jaar een efficiencykorting op van 15%. De door het Rijk in 2015 toegepaste efficiencykorting wordt overgenomen in het regionale verdeelmodel 2015.

In de intentieverklaring van de aanbieders in het beleidsarme Regionaal Transitie Arrangement van oktober 2013 hebben zij aangegeven eventuele hiermee verband houdende frictiekosten voor eigen

rekening te nemen. Friciekosten als gevolg van de transitie en transformatie van jeugdhulp komen niet voor rekening van gemeenten. Gemeenten spannen zich in om frictiekosten voor jeugdhulpaanbieders te beperken door in 2015 afspraken te maken met bestaande aanbieders, met de intentie tot meerjarige afspraken vanaf 2016.

Innovatie

Er wordt geen apart innovatiebudget gevormd in 2015; innovatie wordt onderdeel van de te maken inkoopafspraken.

Risico's

In het BRTA wordt een risico-inventarisatie opgenomen met een aanbeveling hoe gemeenten om kunnen gaan met deze risico's.

Sociaal Deelfonds

Het Rijk stort de middelen voor de decentralisaties in het sociale domein - geormerkt in het zogeheten Sociaal Deelfonds - gedurende 3 jaar. Dit bevordert de ontschotting binnen het sociale domein en maakt het ook mogelijk over- en overschrijdingen tussen de verschillende decentralisaties met elkaar te verrekenen. In 2015 doen de 17 gemeenten ervaring op met de uitvoering van jeugdhulp, als ook met andere nieuwe taken binnen het sociale domein. Op basis van deze ervaringen nemen gemeenten na 2015 een besluit over hoe om te gaan met het Sociaal Deelfonds.

3. Inkoopstrategie

Voor de uitvoering van de jeugdhulp moet een groot aantal aanbieders worden gecontracteerd. Om in 2015 de wettelijk verplichte zorg continuïteit te kunnen bieden, werken we voor 2015 met de verschillende, bestaande vormen van contractering. We contracteren de bestaande en bij ons bekende aanbieders.

Het inkoopproces is inmiddels in volle gang. De contracten met de aanbieders voor 2015 moeten in november 2014 worden gesloten.

Voor 2016 en verder hanteren we de inkoopstrategie van bestuurlijk contracteren. De strategie biedt de mogelijkheid om een grote hoeveelheid aanbieders te contracteren en flexibiliteit en innovatie in inkoop te creëren. Bestuurlijk contracteren start met een procesovereenkomst waarin gemeenten en aanbieders gezamenlijk de spelregels, toe- en uittredingsvoorwaarden en communicatieafspraken vastleggen. Onder de procesovereenkomst, komen verschillende deelovereenkomsten te hangen waarin per te contracteren dienst de contractvoorwaarden en afspraken worden vastgelegd. Voor het deelnemen aan een deelovereenkomst, moeten aanbieders eerst de procesovereenkomst ondertekenen waarmee hij zich committeert aan de gezamenlijk opgestelde spelregels. Het proces

van bestuurlijk contracteren wordt afgerond voor de zomer van 2015 zodat de contracten vanaf 1 januari 2016 in kunnen gaan. Vanaf dat moment gaat de markt geleidelijk open voor nieuwe aanbieders.

3.b Kwaliteit

Gemeenten hebben de opdracht voor passende hulp en begeleiding voor kinderen en gezinnen te zorgen. In de Jeugdwet is een aantal kwaliteitseisen gesteld om te waarborgen dat gemeenten verantwoorde hulp bieden die veilig is en tegemoet komt aan de vraag van kinderen en ouders, maar die ook doelmatig en doeltreffend is. De Serviceorganisatie hanteert deze wettelijke kwaliteitseisen bij het afsluiten van de contracten met aanbieders van jeugdhulp. Voor een aantal vormen van jeugdhulp gelden eigen (wettelijke) kwaliteitssystemen en kwaliteitseisen. Omdat er in de Jeugdwet en andere relevante wetten al veel eisen gesteld zijn gesteld die bijdragen aan de kwaliteit van jeugdhulp stellen wij geen aanvullende kwaliteitseisen aan de jeugdhulp. We volgen de landelijke ontwikkelingen die leiden tot een nieuw kwaliteitskader. Gemeenten kunnen individueel besluiten om aan het lokale preventieve aanbod al dan niet aanvullende kwaliteitseisen te stellen.

De Inspectie Jeugdzorg ziet toe op de kwaliteit van het jeugdstelsel op basis van de wettelijk gestelde eisen.

We zullen een werkwijze en protocol opstellen voor het geval zich een incident of calamiteit voordoet met ernstige gevolgen. In deze werkwijze en protocol leggen we vast wie (burgemeester/wethouder jeugd, jeugdteam, jeugdzorgaanbieder, Serviceorganisatie) wanneer in actie komt, hoe de afstemming en samenwerking plaatsvindt en op welke manier de bevoegdheden en verantwoordelijkheden liggen bij opschaling.

4. Inhoudelijk ontwerp

4.a Jeugdteams

In het Beleidsplan Jeugdhulp hebben we de werking van het nieuwe jeugdhulpstelsel in Zuid-Holland Zuid beschreven en de spilfunctie die de jeugdteams daarbinnen spelen. In het BRTA wordt een voorstel gedaan voor het aantal te starten jeugdteams en de kosten daarvan.

Het jeugdteam helpt gezinnen in de eerste plaats bij het opstellen van een integraal ondersteuningsplan. Daarnaast voert het zo nodig basisdiagnostiek en screening uit, en biedt zelf generalistische basisondersteuning en crisishulp.

De samenstelling van het jeugdteam is afhankelijk van de samenstelling van de bevolking in het

gebied. Zo kan in het ene gebied meer geestelijke gezondheidszorg nodig zijn en in een ander gebied behoefte zijn aan een jeugdhulpprofessional die identiteitsgebonden zorg kan bieden.

Het jeugdteam heeft een belangrijke rol in het afschalen (naar sociale netwerk van het gezin en/of basisvoorzieningen) en opschalen (naar regionale zorgmarkt) van jeugdhulp. De jeugdprofessionals in de jeugdteams beslissen over het inschakelen van hulp uit de regionale zorgmarkt, het raadplegen van het Diagnostiek en Advies Netwerk en het erbij halen van jeugdprofessionals met drang-expertise vanuit de gecertificeerde instellingen. Wanneer een gedwongen jeugdhulpmaatregel wordt opgelegd, zorgt het jeugdteam voor een goede samenwerking met de gecertificeerde instelling die de maatregel op aanwijzing van de rechter uitvoert.

Subregionaal kunnen gemeenten keuzes maken over de integratie van jeugdteams in sociale wijkteams en de samenwerkingsafspraken met samenwerkingsverbanden in het kader van passend onderwijs. Elke gemeente bepaalt zelf de opdracht voor het jeugdteam voor samenwerking met de basisvoorzieningen (zoals het Centrum voor Jeugd en Gezin) en partners in het bredere sociale domein.

In 2015 worden de jeugdteams ondersteund vanuit de Serviceorganisatie bij het bewaken van hun budget. Naar verwachting kunnen de jeugdteams vanaf 2017 de verantwoordelijkheid voor hun budget dragen.

4.b Samenwerking jeugdteams en artsen

In de Jeugdwet is vastgelegd dat huisartsen, medisch specialisten en jeugdartsen rechtstreeks mogen doorverwijzen naar jeugdhulp. In het ontwerp voor jeugdhulp is hier rekening mee gehouden.

Jeugdteams zullen actief contact zoeken met de artsen in hun werkgebied om zich bekend te maken en gezamenlijk afspraken te maken over het vormgeven van de samenwerking. Het doel van deze afspraken is een optimale hulpverlening en inzicht in de doorverwijzingen door artsen die van invloed zijn op het budget van de jeugdteams. Aandachtspunten die door artsen worden aangedragen voor samenwerking zijn:

- Het verkleinen van de informatieachterstand van artsen over het ontwerp van het nieuwe jeugdstelsel;
- De behoefte aan 1 contactpersoon binnen het jeugdteam of sociale wijkteam;
- Accurate en periodieke wederzijdse terugkoppeling vanuit het jeugdteam naar artsen en vice versa.

Regionaal wordt samen met artsen een handreiking gemaakt voor het maken van samenwerkingsafspraken op basis van ervaringen in pilots van jeugdteams. Ook worden bijeenkomsten georganiseerd om de gesignaleerde informatieachterstand op korte termijn aan te pakken. Daarnaast wordt eind 2014 een bijeenkomst voor deskundigheidsbevordering georganiseerd voor alle artsen in Zuid-Holland Zuid.

In het beleidsplan is ook de werkwijze van het Diagnostiek en Advies Netwerk (DAN) in het nieuwe jeugdhulpstelsel beschreven. In het BRTA wordt een voorstel gedaan voor de omvang van het DAN en de kosten ervan.

Het DAN behandelt niet zelf, maar kan voor advies en diagnose worden ingeschakeld door de jeugdteams en artsen. Ook het op gang helpen van verdere ondersteuning, second opinions en verzoeken tot kennisvermeerdering van de jeugdteams worden door het DAN worden opgepakt. Een advies van het DAN aan een jeugdteam geldt als zwaarwegend.

4.d Samenwerking Veiligheidshuis

Het Veiligheidshuis Zuid-Holland Zuid is een samenwerkingsverband waarin partners uit justitie, zorg en gemeenten samenwerken. Doel van het Veiligheidshuis is om waar nodig de situatie voor jeugdigen duurzaam veilig te maken. Ook in het nieuwe jeugdhulpstelsel zijn sterke verbindingen met jeugdbescherming, reclassering, het (samen te voegen) Advies- en Meldpunt Huiselijk geweld en Kindermishandeling en met de Raad voor de Kinderbescherming van belang. Inschakelen van het Veiligheidshuis gebeurt als complexe problemen (deels) van justitiële aard zijn of dreigen te worden en een aanpak met de direct betrokkenen dichtbij huis of school geen effect heeft. In het nieuwe jeugdhulpstelsel krijgt een gezin met complexe problemen één contactpersoon uit het jeugdteam die samen met het gezin een integraal plan opstelt. Deze contactpersoon blijft ook betrokken als aanspreekpunt wanneer hulp van buiten het jeugdteam wordt geleverd. Wanneer een gezin te maken krijgt met het Veiligheidshuis, zal deze contactpersoon aanschuiven aan de gesprekstafel(s) in het Veiligheidshuis. Op deze manier wordt ook het op- en afschalen tussen jeugdteam en Veiligheidshuis vergemakkelijkt.

4.e Gecertificeerde Instellingen

Gedwongen jeugdhulp ('dwang')

Jeugdbescherming en jeugdreclassering zijn vormen van gedwongen jeugdhulp die op basis van een rechterlijke machtiging of besluit van het Openbaar Ministerie worden opgelegd. Wanneer een maatregel wordt opgelegd, wordt altijd contact opgenomen met het jeugdteam en wordt indien nodig samen met het gezin bepaald wie de regie heeft. De verbinding in de praktijk van dwang en drang met de jeugdteams wordt mede in samenwerking met de Raad voor de Kinderbescherming nader uitgewerkt, binnen de kaders van het Beleidsplan Jeugdhulp.

We organiseren gedwongen jeugdhulp regionaal. Op basis van de Jeugdwet mag gedwongen jeugdhulp uitsluitend door gecertificeerde instellingen worden uitgevoerd. Vier bestaande aanbieders

van gedwongen jeugdhulp in Zuid-Holland Zuid hebben zich landelijk aangemeld voor certificering, te weten: Bureau Jeugdzorg, William Schrikker Groep, SGJ en Leger des Heils Jeugdzorg & Reclassering.

Afspraken met gecertificeerde instellingen

Gemeenten moeten vanaf 2015 voorzien in een toereikend aanbod van gecertificeerde instellingen om jeugdbescherming en jeugdreclassering uit te voeren. Mede vanwege de wettelijk verplichte zorg continuïteit contracteren we voor 2015 hiervoor de vier bestaande aanbieders van gedwongen jeugdhulp in Zuid-Holland Zuid. Elk van deze aanbieders heeft een eigen expertise opgebouwd, waardoor we een breed aanbod beschikbaar hebben. Bovendien bevorderen we op deze wijze gezonde concurrerende verhoudingen en keuzevrijheid voor cliënten. We contracteren elke gecertificeerde instelling afzonderlijk, om zo optimaal te kunnen sturen op inhoud en volume. Korte lijnen met de gecertificeerde instellingen zijn van belang omdat het gaat om cliënten waarvan de veiligheid in het geding is.

Met de Raad voor de Kinderbescherming die de rechter adviseert over de aan te wijzen gecertificeerde instelling voor uitvoering van een maatregel, maken we afspraken over het adviseren van de meest passende gecertificeerde instelling per casus. Hiervoor is een duidelijk onderscheiden profiel van elk van de gecertificeerde instellingen van belang.

Functie 'drang'

Naast gedwongen jeugdhulp kan het jeugdteam ook de zogeheten functie 'drang' erbij halen. Drang bestaat uit niet-vrijblijvende jeugdhulp die niet door een rechter is opgelegd. Vanaf 2015 wordt de functie drang ondergebracht bij de gecertificeerde instellingen die jeugdbescherming en jeugdreclassering uitvoeren. Deze instellingen beschikken over de vereiste expertise. Wanneer een gezin na een drang-interventie, alsnog een gedwongen maatregel krijgt opgelegd, kan dezelfde professional het gezin blijven begeleiden. Door de functie drang niet bij het jeugdteam onder te brengen, krijgt het jeugdteam niet het imago dat het 'kinderen uit huis haalt'. Bovendien kan er een financiële prikkel worden gecreëerd door met de gecertificeerde instellingen af te spreken dat vrijkomende middelen als gevolg van minder gedwongen maatregelen, mogen worden ingezet voor meer (goedkopere) drang-interventies.

Budgetgarantie Bureau Jeugdzorg

In februari 2014 hebben wij, vooruitlopend op het Beleidsrijke Regionale Transitie Arrangement, van het Rijk transitieafspraken moeten maken met Bureau Jeugdzorg. Het doel van deze afspraken was het waarborgen van de continuïteit van de wettelijke taken jeugdbescherming, jeugdreclassering en het Advies en Meldpunt Kindermishandeling. Wanneer wij geen afspraken zouden maken, dan zou het Rijk ons hebben opgedragen om 80% van het budget voor Bureau Jeugdzorg in 2014 te garanderen voor 2015. Omdat wij in februari nog geen duidelijkheid hadden over het budget voor jeugdhulp voor de gemeenten in Zuid-Holland Zuid, waren wij genoodzaakt een minimumgarantie van 80% te geven. Deze garantie hebben we gedifferentieerd; op de wettelijke taken hebben we uitsluitend de landelijke efficiencykorting in mindering gebracht, wat betekende dat we op de niet-wettelijke taken een lagere garantie hebben moeten geven.

In ons Regionale Transitie Arrangement van oktober 2013 hadden we aangegeven een hoger budget te willen inzetten voor continuering van de functies van Bureau Jeugdzorg in 2015. Op basis van de meicirculaire 2014 kan het definitieve budget voor Bureau Jeugdzorg worden bepaald. Vooralsnog gaan we uit van het doorberekenen van de door het Rijk opgelegde efficiencykorting in 2015 op de functies van Bureau Jeugdzorg, waarbij op voorstel van Bureau Jeugdzorg de korting op de functie toegang en indicatiestelling wordt opgehoogd tot 10%. Deze laatste functie wordt vanaf 2015 georganiseerd in de jeugdteams.

Landelijk wordt overleg gevoerd over het oplossen van de frictiekosten die ontstaan als het budget voor Bureau Jeugdzorg blijft beperkt tot de gegarandeerde 80%.

4.f Samenwerking Raad voor de Kinderbescherming

De Raad voor de Kinderbescherming doet onafhankelijk onderzoek naar kinderen waarvan hulpverleners hebben aangegeven dat zij een ernstig veiligheidsrisico lopen en/of bedreigd worden in hun ontwikkeling en vrijwillige jeugdhulp niet (meer) toereikend en/of passend is. Als de Raad van mening is dat een kindbeschermingsmaatregel noodzakelijk is, dan verzoekt de Raad de rechter deze uit te spreken. Daarnaast geeft de Raad naar aanleiding van een strafbaar feit opdracht aan een gecertificeerde instelling voor het uitvoeren van een vrijwillige jeugdreclasseringsmaatregel. Ook geeft de Raad onafhankelijk advies aan het Openbaar Ministerie en de rechter over het opleggen van gedwongen jeugdreclassering naar aanleiding van een strafbaar feit.

Bij de uitvoering van deze wettelijke taken committeert de Raad voor de Kinderbescherming zich aan de visie op jeugdhulp zoals deze is uitgewerkt in het Beleidsplan Jeugdhulp. Uitgaande van deze visie en de gewenste transformatie van jeugdhulp, gaat de Raad voor de Kinderbescherming al in een eerder stadium (voordat er een verzoek tot onderzoek wordt gedaan) meedenken met het jeugdteam op casusniveau. Immers, met de juiste hulp op het juiste moment, aansluitend bij de eigen kracht van de jeugdige en het probleemoplossend vermogen van het gezin en de omgeving, kan de noodzaak van een kindbeschermingsmaatregel of zelfs een strafrechtelijke procedure naar aanleiding van strafbaar gedrag in een aantal gevallen worden voorkomen.

4.g Crisisdienst

De verschillende jeugdhulpaanbieders die nu crisiszorg aanbieden, werken samen een plan uit om te komen tot een integrale crisisdienst. In het BRTA hopen we de contouren van dit plan te kunnen opnemen.

4.h Advies- en Meldpunt Huiselijk geweld en Kindermishandeling (AMHK)

Op 1 januari 2015 moeten gemeenten een Advies- en Meldpunt Huiselijk geweld en Kindermishandeling (AMHK) ingericht hebben. De taken van het toekomstige AMHK worden op dit moment uitgevoerd door het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK) van Bureau Jeugdzorg en het Steunpunt Huiselijk Geweld (SHG) van de Dienst Gezondheid en Jeugd. Het AMHK wordt geregeld in de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo)

In het Beleidsplan Jeugdhulp is opgenomen dat het AMHK een regionale functie krijgt en daarom regionaal georganiseerd wordt. Op basis van inhoudelijke argumenten kan (nog) geen keuze worden gemaakt over positionering van het AMHK. Bovendien zijn frictiekosten te verwachten wanneer medewerkers van de Dienst Gezondheid en Jeugd of Bureau Jeugdzorg bij de andere organisatie worden ondergebracht. Op voorstel van Bureau Jeugdzorg en de Dienst Gezondheid & Jeugd plaatsen we de advies- en meldfunctie van het AMHK voorlopig in een onderzoeksfase bij de Dienst en de onderzoeksfunctie bij Bureau Jeugdzorg (als toekomstige gecertificeerde instelling). De onderzoeksfase moet uitwijzen of de advies- en meldfunctie en de onderzoeksfunctie van elkaar kunnen worden gescheiden en hoe deze scheiding vorm kan worden gegeven. Een onafhankelijk kwartiermaker bereidt samen met de Dienst en Bureau Jeugdzorg de integratie van het AMK en SHG voor. Een voorwaarde die we hieraan stellen is dat de melder/adviesaanvrager het AMHK als één organisatie ervaart die de advies- en meldfunctie en de onderzoeksfunctie in samenhang aanbiedt. Door middel van een proeftuin AMHK worden vanuit de perspectieven van cliënten en hun netwerk, AMHK-professionals en jeugdhulppartners efficiënte en effectieve werkprocessen gerealiseerd. In het proces wordt ook bezien hoe het meldpunt Zorg en Overlast en mogelijk andere meldpunten in het AMHK geïntegreerd kunnen worden.

Afhankelijk van de ervaringen wordt een definitief besluit genomen over positionering van het AMHK en wordt een passend tempo bepaald om frictiekosten zoveel als mogelijk te beperken.

4.i Jeugd Preventie Team (JPT)

Het JPT is een samenwerkingsverband tussen Bureau Jeugdzorg en de politie Zuid-Holland Zuid. Het financieel beheer en de coördinatie van het JPT is ondergebracht bij de Dienst publieke gezondheid en jeugd.

Het JPT begeleidt jongeren tot 18 jaar die in aanraking zijn gekomen met de politie en dreigen af te glijden richting criminaliteit. Door vroegtijdig, snel en adequaat in te grijpen kan ernstiger worden voorkomen. Het JPT heeft een programma ontwikkeld specifiek voor kinderen tot 12 jaar.

We zijn voornemens het JPT voort te zetten in 2015. Een voorstel hiervoor werken we uit in het BRTA.

4. Cliëntparticipatie

We organiseren drie vormen van samenwerking met cliënten. Allereerst samenwerking tussen professional en cliënt ter versterking van de eigen regie van de cliënt. Daarnaast samenwerking met cliënten en ex-clieënten in het nieuwe jeugdhulpstelsel, waarbij ervaringsdeskundigheid wordt benut bij het ondersteunen van cliënten, adviseren van jeugdteams en DAN en het voor hulp ontvankelijk maken van gezinnen met complexe problemen. Tot slot gaat cliëntparticipatie over inspraak en tegenkracht in de relatie tussen cliënten en zorgaanbieders en cliënten en gemeenten.

In de afgelopen periode hebben cliënten meegedacht over de vormgeving van het nieuwe jeugdhulpstelsel in Zuid-Holland Zuid. In april 2014 is een regionaal cliëntenplatform opgericht dat samen met gemeenten cliëntparticipatie verder vorm gaat geven. Het platform wordt intensief betrokken bij en biedt tegenkracht binnen actuele thema's en lopende projecten. Hierbij geeft het cliëntenplatform gevraagd en ongevraagd advies. Bij de uitwerking van de verschillende onderdelen uit het BRTA is het cliëntenplatform betrokken voor advies. In samenspraak met het cliëntenplatform zal in de 2e helft van 2014 de structurele invulling van cliëntparticipatie vanaf 1 januari 2015 worden uitgewerkt. Daarbij zal ook aandacht worden besteed aan de verbinding met andere vormen van cliëntparticipatie binnen het sociale domein dat subregionaal wordt georganiseerd.

De formele cliëntparticipatie zoals bedoeld in de Jeugdwet wordt verankerd in de concept-verordening die u voor november 2014 ter vaststelling krijgt aangeboden.

5. PGB jeugd

In het beleidsplan zijn richtinggevende uitspraken gedaan over het persoons gebonden budget (PGB) en de rol van de jeugdteams bij het beoordelen van de PGB-aanvragen.

Individuele voorzieningen

De zorg en ondersteuning die door de jeugdteams wordt geleverd, is basiszorg die voor iedereen toegankelijk is en maakt daardoor onderdeel uit van de zogeheten algemene voorzieningen. Een jeugdteam kan in samenspraak met de jeugdige en/of ouders in bijzondere gevallen ook besluiten tot de inzet van specialistische ondersteuning (de zogeheten individuele voorzieningen).

Deze individuele voorzieningen kunnen als zorg in natura worden geleverd, maar kunnen ook worden verstrekt als PGB. De keuze hiervoor ligt bij de jeugdige en/of zijn ouders. Het jeugdteam beoordeelt de PGB-aanvraag en betreft daarbij de persoonlijke en sociale situatie van de aanvrager. Daarbij zijn de jeugdteams verantwoordelijk voor het budget: PGB-uitgaven worden, evenals zorg in natura, bekostigd uit het budget van de jeugdteams.

Inhoudelijke beoordeling

Jeugdteams beoordelen een PGB-aanvraag inhoudelijk. Daarbij zijn drie criteria van belang:

1. De jeugdige en/of zijn ouders moeten op eigen kracht of met ondersteuning uit hun netwerk voldoende in staat zijn de aan een persoonsgebonden budget verbonden taken op verantwoorde wijze uit te voeren.
2. De jeugdige en/of zijn ouders hebben zich gemotiveerd op het standpunt gesteld dat zij de individuele voorziening die wordt geleverd door een aanbieder (zorg in natura), niet passend vinden.
3. Naar oordeel van de professional van het jeugdteam is gewaarborgd dat de jeugdhulp van de individuele voorziening die de jeugdige en/of zijn ouders uit het PGB willen betalen, van goede kwaliteit is. Het Diagnostiek Advies Netwerk (DAN) kan zo nodig adviseren over de goede kwaliteit van de in te schakelen jeugdhulp.

Deze criteria gelden – met een paar aanvullende voorwaarden – ook als met een PGB informele zorg wordt ingeschakeld.

Formele toekenning

De Serviceorganisatie van Zuid-Holland Zuid is gemandateerd om een PGB formeel toe te kennen of af te wijzen. Dat is een administratief proces. Aan de inhoudelijke beoordeling van het jeugdteam en artsen wordt niet getornd. Bij toekenning geldt voor het afgesproken bedrag een trekkingsrecht bij de Sociale Verzekeringsbank (SVB). Dat wil zeggen dat de SVB tijdens de overeengekomen hulpverleningsperiode bedragen int en betaalt, waarbij de PGB-houder eindverantwoordelijk is.

Doel, hoogte en duur van het PGB

Het PGB is volledig bedoeld voor zorg en ondersteuning. Het PGB is nooit hoger dan het tarief voor vergelijkbare zorg in natura. De duur van het PGB wordt gekoppeld aan een afgebakende periode en is nooit langer dan de duur van de individuele voorziening, maar kan ook korter duren.

Overgangsperiode

Voor jeugdigen die in 2014 al een indicatiebesluit hebben voor een PGB die tot in 2015 doorloopt, geldt een overgangsregeling. De condities blijven zoals met hen is afgesproken, waarbij gemeenten deze overgangs-PGB's financieren. Uiterlijk een jaar na de inwerkingtreding van de Jeugdwet stopt deze overgangsperiode.

In de verordening die u voor november 2014 ter vaststelling krijgt aangeboden en de bijbehorende beleidsregels, worden bepalingen opgenomen over het toekennen en bepalen van de hoogte van het PGB.

6. Informatie- en gegevensuitwisseling en privacybescherming van cliënten

Gebruikers van jeugdhulp moeten kunnen rekenen op zorgvuldig gebruik van hun gegevens. Samenwerking tussen hulpverleners en regievoering door de gemeente zal ertoe leiden dat partijen met elkaar informatie over de betrokken burger willen (en soms zelfs moeten) uitwisselen. Deze gegevensuitwisseling moet plaatsvinden binnen de kaders van de privacywetgeving. De gemeente en de hulpverleners moeten in principe zeer terughoudend zijn met het uitwisselen van persoonsgegevens.

Daarbij moet de burger inzicht kunnen hebben in welke gegevens tussen welke partijen zijn uitgewisseld (transparantie) en moet zoveel mogelijk zelf de regie kunnen voeren over wie welke gegevens mag inzien. Maar ook voor burgers die het niet of onvoldoende op eigen kracht redden, is een zorgvuldige afweging noodzakelijk. In het sociale domein gaat het vaak om mensen in kwetsbare posities. Hun hulpverleningsdossiers bevatten bijvoorbeeld medische, financiële of justitiële gegevens. Dit zijn gegevens in de zwaarste categorie van privacybescherming. Met de uitwisseling van deze gegevens moet dus zéér voorzichtig worden omgegaan.

De privacywetgeving vereist in ieder geval een noodzaak en een doel, die de gegevensuitwisseling rechtvaardigt. Daarnaast moet worden aangegeven welke gegevens worden uitgewisseld en wie deze voor welk doel nodig heeft. Daarbij staat voorop dat de betreffende cliënt en/of zijn/haar ouders recht hebben op inzicht hoe en welke gegevens zijn uitgewisseld. Het uitgangspunt is dat gegevens alleen met toestemming van de cliënt gedeeld worden met andere betrokkenen.

Landelijk wordt een beleidsvisie ontwikkeld op gegevensuitwisseling en privacy, een advies over juridische borging voorbereid en worden privacymodellen ontwikkeld. Wij zullen deze landelijke producten benutten.

7. Risico-inventarisatie

In het BRTA wordt een risico-inventarisatie opgenomen die tot stand is gekomen in samenwerking met de Nederlandse Autoriteit Risicomanagement. Hiervoor is het Naris-systeem gebruikt. Deze door veel gemeenten beproefde methode gaat uit van een systematische beschouwing van risico's met onderscheid in financiële en politieke gevolgen. Het systeem is gebaseerd op kanstrekking. We starten bij de nieuwe jeugdhulptaken uiteraard vanuit een nul situatie. Het daadwerkelijk beheersen is een groeiproces.

De grootste financiële risico's die worden onderkend, houden verband met:

- afwijkingen van de werkelijke kosten van zorg in natura en PGB ten opzichte van het landelijke toetsjaar 2012, in combinatie met te weinig Rijksmiddelen hiervoor;
- onvoldoende grip op toeleiding via artsen, rechters en dergelijke;
- de kans dat de zorgvraag voor duurdere zorg op langere termijn minder afneemt dan verwacht.

Als belangrijkste politieke risico's zijn onderkend:

- de bestuurlijke samenwerking komt onder druk te staan in geval van financiële tegenvallers;
- lokale bestuurders kunnen gemakkelijker dan landelijke bestuurders worden aangesproken op incidenten / het functioneren van jeugdteams. De media zullen zeker in de beginperiode de uitvoering kritisch volgen.

In het BRTA wordt een aanbeveling gedaan hoe gemeenten kunnen omgaan met deze risico's.